

Ontmanagen, ontmannen en ontmenselijken

Loslaten van macht

Macht

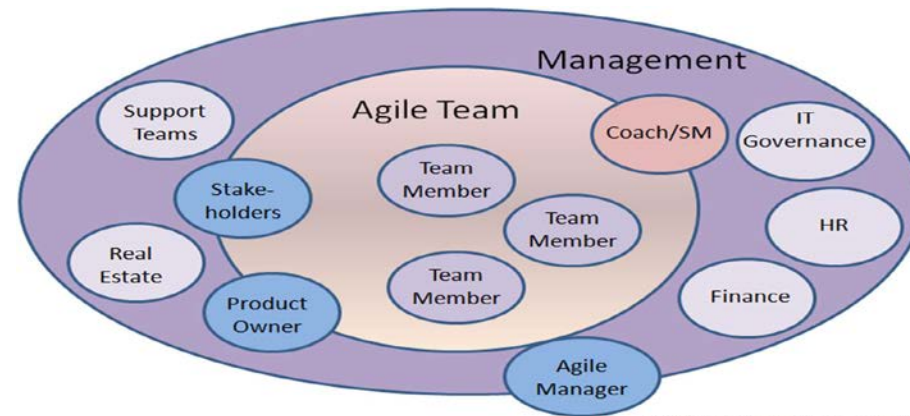
- *Wat is macht* (Weber): vermogen van individu of groep, organisatie of staat om de wil aan ander individu, andere groep, organisatie, staat op te leggen, zo nodig tegen de wensen of belangen van die anderen in. Gezag is gelegitimeerde macht (goedkeuring VN)
- *Hoe werkt macht* (Foucault): macht sluit uit, verbiedt, censureert, kortom disciplineert, vergelijk Panopticum. Biopolitiek is macht dat uitgevoerd wordt op groter geheel zoals bevolking. (tegenwoordig, zie verderop: dataïsme).
- Macht hebben is verslavend (m.n. macht om te oordelen)

Panopticum

managen

- *Wat is managen:* De 'baas' zijn; ervoor zorgen dat iedereen doet wat hij moet doen; doelstellingen organisatie realiseren
- *Hoe werkt managen:* door te roosteren, knopen door te hakken, feedback te geven, prioriteiten te stellen, (soms) complimentjes te geven. Maar ook: manager houdt je af van je werk als professional

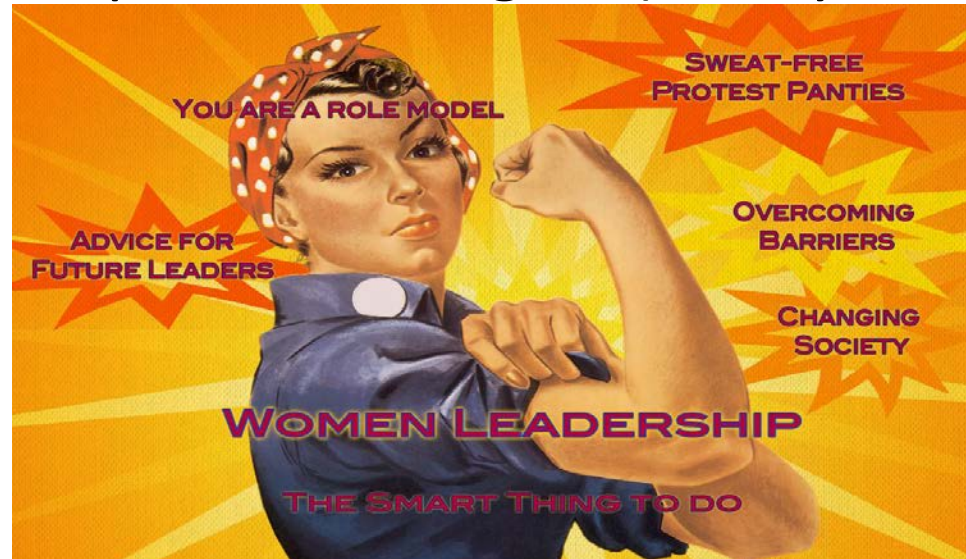

ontmanagen

- Aantal managers in organisatie terugbrengen (Verheggen: = 'ontmanageren')
- Organisatie zo inrichten dat we met minder managers meer gedaan krijgen (Verheggen: = 'ontmanagen')
- Mijn stelling: ook ontmanagen is een managementinstrument
- *Interessanter als:*
- **Maatschappelijk verschijnsel** eerder *voorbereid* door **a)** streven van vrouwen naar dezelfde rechten, mogelijkheden en (management-)posities als mannen (= 'ontmannen') en **b)** recenter *uitgewerkt* door onbegrensde (?) mogelijkheden van nanotechnologie, digitalisering, biotechnologie, robotisering en Kunstmatige Intelligentie (= 'ontmenselijken')

Ontmannen 1

- NU: 18 % vrouwen in senior management posities (PW/De Gids)
- Eigenschappen vrouwelijke managers: verbindend, open houding/dialog, dienend (leiderschap), 'wij' boven 'ik'
- Tegenwoordig ook power managers (Nancy McKinstry, Heleen Mees):

Ontmannen 2

- Wel gezien als alternatieve strategie (verbinden)
- Wel gezien als concurrentie strategie (powervrouwen)
- Mijn stelling: beide strategieën zijn gebaseerd op **profilering** (m/v, nu ook LHBT). Tegenwoordig veel gebruikt *beleidsinstrument*. Voorbeelden: ethische profilering door politie, onderwijsprofielen, zorgprofielen zoals ambulante, intra- of extramuraal, particulieren of ondernemers bij belastingdienst bij banksector, e.d
- *Profileren of typeren* is onderscheid maken en onderbrengen in categorieën of klassen (evalueren, vergelijken, classificeren).
- *òf*: te zien als opmaat naar transhumane organisaties (en samenleving)?!

Ontmenselijken 1

- Transhumanisme: kruisen van mens, machine en dier; bestrijden van erfelijke ziekten in embryo, verhogen levensduur/tegengaan aftakeling, zie cyborg

Ontmensenlijken 2

- Proto-cyborgs zijn al lange tijd onder ons: torpedomens, kamikazepiloot, IC, hartklep van varken, pace maker, kunstheup, exoskelet, bio-elektronische implantaten, gnome editing (herschrijven dna) e.d.

Ontmensenlijken 3

- Transhumane organisaties in ontwikkeling:
 - zelf bepalen van werktijden, als ook dead lines en werkzaamheden (Zalando) dankzij het *Systeem* = radical agility (radicale behendigheid)
 - Rotterdamse haven verregaand geautomatiseerd en gerobotiseerd
 - Zelfsturende zorgrobot Lea (TU Delft)
 - Powerloader van Panasonic (mens stapt in compleet exoskelet)
 - Massive Open Online Courses: Coursera, edX, Udacity
 - Oorlog: van op afstand bestuurbare naar zelfbeslissende drones

Ontmensenlijken 4

- Nieuwe ontwikkeling is ***dataïsme***:
 - IT maakt het mogelijk om ieder individu in al zijn onderdelen te ontleden
 - Lichaam wordt in seconden gedataficeerd: gewicht, hartslag, bloeddruk, gezichtsexpressie, hormoonhuishouding, lichaamshouding etc.
 - Persoon wordt in seconden gedatificeerd: schuldenpositie, bestedingspatroon, relatiepatronen, voorkeuren, mobiliteit e.d.
 - Protodataïsme bestaat al: AH bonus en uw persoonlijke bonus

Ontmensenlijken 5

- Transhumane organisaties leunen primair op big data: supercomputers of te wel het *Systeem*:
 - Op persoon toegesneden aanbod aan artikelen, diensten (AH)
 - Op student toegesneden onderwijsprogramma's (van klas, via Moocs en Steve JobsScholen naar...?)
 - Op individuele patiënt toegesneden therapie (snelle ontwikkelingen, zie moleculaire machines van Ben Feringa)
 - Op klant toegesneden aflevering (Bol.com)
 - Op belastingplichtige toegesneden inning: van schijven via box 1, 2 en 3 naar in de toekomst op persoon gerichte inning
 - Consumenten banken gaan als supercomputer functioneren (ING, Rabo)

Gevolgen transhumane en dataïsme

- Paradox: Het anonieme *Systeem* verlegt de aandacht van profielen en typen (typologieën) naar Gestalt en Karakter
- Privacy verdwijnt
- Uitvoerende medewerkers worden afgestoten (tienduizenden financieel economische medewerkers bij banken, belastingdienst; duizenden operators in haven; winkelpersoneel, verzorgers etc.)
- Middenmanagement wordt overbodig. Feminisering management boet in aan belang
- Dataïsme dwingt tot invoeren *basisinkomen* (vergelijk 'blasteem')

Gevolgen transhumane en dataïsme voor begeleiding

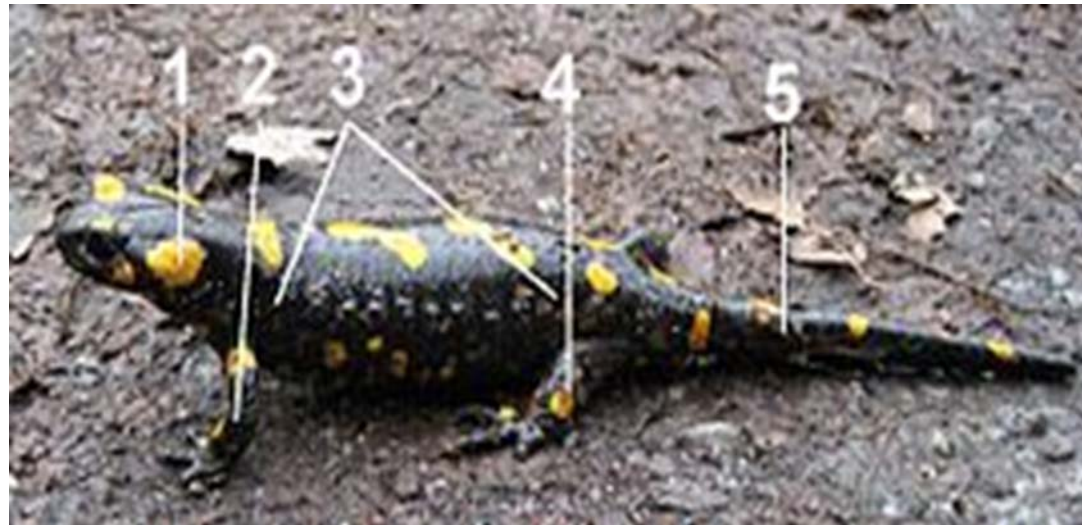
- Niet alleen management, ook begeleidingsvormen ontkomen niet aan gevolgen dataïsme en transhumane:
 - Recent voorbeeld verwant veld: solliciteren gaat nu al meer en meer m.b.v. games/internet. Het gaat om aantonen agility/behendigheid
 - Het *Systeem* zal op termijn veel begeleiding gaan overnemen. Voor traditionele op taal gebaseerde begeleiding resteert dan niche.
 - De ethische richting ('focus') van begeleidingskunde verandert: het zal minder gaan over 'goed of slecht', maar meer over reflectie op realiteiten die 'tragisch' zijn (*ethiek als beginsel dat bepaalt hoe we ons moeten verhouden tot 'wat plaats vindt'*)

Stand van zaken 1

- Ontmanagen is een rimpeling; ontmannen/feminiseren van management is een tussenfase, een proces dat aan belang inboet nog voor het volledig tot wasdom is gekomen
- Ontmenselijken is *the big issue* met grote gevolgen voor werk en leven (terzijde: Als Geloof een illusie is, is Humanisme dat ook)
- Kennis- en handelingsbestand van begeleidingskunde zal ingrijpend (moeten) veranderen: òf begeleiders maken *binnen* 10 jaar gebruik van algoritmen (rekenregels) òf begeleider is dan al vervangen door algoritme

Stand van zaken 2

- Discussie over basisinkomen is economisch; biologische invalshoek helpt: b.i. is blasteem (een groep ongespecialiseerde cellen als materiaal voor nieuw aangroei; deze cellen kennen i.t.t. stamcellen wel 'verleden' en 'positioneel geheugen'), zie salamander, worm e.d.

Stand van zaken 3

- Biomacht (= biopolitiek + dataïsme) is toekomst en deels al heden
- Wij laten macht los, maar (bio-)macht laat ons niet los

Verdere informatie

- www.2010uitgevers.nl
- info@2010uitgevers.nl
- Dr Bert Coenen, em. lector

Transfergroep

Post-hbo-opleidingen
& masters